

➤ **Lesbrief Studiekeuzespecial**

voor vwo-mentoren

Beste mentor,

Met deze lesbrief kan jouw vwo-leerling aan de slag met de Studiekeuzespecial. Zo krijgt deze leerling een goed beeld van wat een studie kiezen inhoudt. Wat moet je weten en doen, en wat is fijn om te bespreken met jou of de ouders? Hopelijk helpt dit om samen een goede stap in het keuzeproces te maken. Op weg naar een vervolg in het hoger onderwijs. Of misschien het mbo of een tussenjaar? Het komt allemaal aan bod.

De leerling gaat aan de slag met opdrachten. Soms om kennis te vergaren, soms om een mening te vormen of gedachtes op een rijtje te zetten. Dit laatste om met jou of thuis te bespreken. Zo vormt deze lesbrief ook een gespreksinstrument. De uitwerkingen van de opdrachten staan in het roze onder de vragen.

De opdrachten kunnen ook in tweetallen of kleine groepjes gemaakt en besproken worden. Leuk als op deze manier het onderlinge gesprek op gang kan worden gebracht. Daar waar feiten worden gevraagd, is het leuk om de juiste antwoorden te geven. Deze staan hieronder bij de opdrachten.

Heb je vragen over deze opdrachten? Je kunt dan het beste bij de decaan van jouw school terecht. Wil je toch contact met BiOND hierover? Stuur ons dan een e-mail via contact@biond.nu of gebruik ons contactformulier voor [inhoudelijke vragen](#). Je vraag komt dan direct bij mij terecht.

Veel succes en plezier namens het BiOND-team!

Barbara Dresen-Peters

Beleidsmedewerker LOB havo/vwo bij BiOND

Vakvereniging voor begeleiders van jongeren op het voortgezet onderwijs en mbo

Aan de slag!

1) **Vraag pagina 6: decaan Patrick Schadee geeft de tip: “Onderneem activiteiten om erachter te komen waar jouw talenten liggen.”**

Ook anderen geven tips om te komen tot een studiekeuze die bij jou past. Blader eens rustig door de Studiekeuzespecial heen.

Welke tips kom je tegen?

Het is een heel rijtje, hier komen ze:

- Ga naar open dagen (pag.7)
- Loop mee bij een opleiding (meeloopdagen) (pag. 7, 49 en 53)
- Wees niet bang om een foute keuze te maken (pag. 22 en 48)
- Kijk naar je interesses en talenten (pag. 7)
- Kijk niet alleen naar de naam van een studie, maar lees ook waar het over gaat (pag.7)
- Bij presentaties op een open dag: voel wat het met je doet (pag. 7)
- Zoek een school die bij jouw manier van leren past (pag. 37)
- Doe ervaringen op zodat je beter weet wat je wel of niet leuk vindt (pag. 45)
- Kies voor een studie die jou het meest waardevol lijkt (pag. 47)
- Stel vragen aan een student (pag. 47, 48 en 49)
- Kies voor wat je zelf leuk vindt, laat je niet tegenhouden door anderen (pag. 49)
- Stel open vragen bij voorlichtingsdagen (pag 53)
- Volg je hart (pag. 63)

2) **Vraag pagina 9: Deskundige Zazie van der Leeuw geeft ook tips, adviezen én valkuilen aan. Benoem een persoonlijke valkuil, een goede tip van Zazie én iets wat jou helpt om stress bij het kiezen weg te nemen.**

Leuk om even een rondje te maken, of om te bespreken in een persoonlijk gesprek.

3) **Vraag pagina 10: Kruis aan wat bij jou past.**

Waar staan uiteindelijk de meeste kruisjes, waar denk jij dat je het beste past?

Een vervolgvraag in een persoonlijk gesprek kan zijn: is dit waar je je ook al op georiënteerd hebt? En welke studie past hierbij het best?

- 4) **Vraag pagina 12:** Studiekeuze123.nl, exactwatjezoekt.nl, werk.nl/arbeidsmarktinformatie plus twee online keuzetesten worden genoemd. Kijk wat er voor jou te halen is!

Je zou een rondje kunnen maken in de groep. De leerlingen horen van elkaar wat er allemaal mogelijk is, dit kan later van pas komen.

- 5) **Vraag:** Ook worden ook de aanmelddata op een rijtje gezet. De term ‘toelatingsrecht’ wordt gebruikt. Wat houdt deze term precies in?

Toelatingsrecht betekent dat de studie waar jij je voor aanmeldt jou moet plaatsen.

Hierbij geldt: je moet voldoen aan de vooropleidingseisen, er geen sprake is van selectie of een Numerus Fixus en je je aanmeldt voor 1 mei.

- 6) **Vraag pagina 25/26/27/31:** Welke drie afvinkpunten noemt Daniëlle vogels om te starten met een studie?

1. Je hebt je georiënteerd op een flink aantal studies.
2. Je hebt een studie gevonden die je interessant vindt én je hebt goed gekeken naar de inhoud en opzet hiervan.
3. Je bent echt gemotiveerd om met die studie te starten.

- 7) **Vraag:** Wat zegt zij over de relatie tussenjaar en het stoppen met een studie?

“Studenten die een tussenjaar deden, stoppen gemiddeld niet minder vaak.”

- 8) **Vraag:** Zou een tussenjaar ook voor jou een optie zijn?

Zo ja: wat is jouw motivatie en wat wordt jouw plan? Hoe zorg je ervoor dat je tijdens het tussenjaar tot een besluit komt voor je volgende stap?

Dit is een belangrijk onderwerp voor een persoonlijk studiekeuzegesprek.

- 9) **Vraag pagina 38/39:** Je kunt zien dat je met een vwo-diploma zowel naar het mbo, hbo als het wo kunt gaan. Volg de pijlen vanaf het vwo en kijk op hoeveel verschillende manieren je uiteindelijk bij een wo-master kunt komen.

- › Via de wo-bachelor (is de meest rechtstreekse route)
- › Via het hbo na het behalen van de propedeuse (geen recht, soms wel mogelijk)
- › Na het afronden van een hbo-bachelor (soms extra voorwaarden)

10) **Vraag pagina 59/61:** Beantwoord de volgende vragen:

- a) Wat zijn de toelatingseisen voor het hbo? **Een mbo 4-, havo- of vwo-diploma.**
- b) Uit hoeveel studiepunten bestaat een jaar in het hbo en wo? **60**
- c) Hoelang duurt een hbo-opleiding? **4 jaar.**
- d) Wat zijn de toelatingseisen voor het wo?
Een vwo-diploma en soms ook een hbo-propedeuse.
- e) Hoeveel studiepunten moet je behalen om je bachelor af te ronden?
180 (drie maal 60).
- f) Wat betekent de afkorting BSA en wat houdt deze term in?
- g) Wat is de maximale duur van een universitaire bachelor plus master?

11) **Vraag pagina 64/65/66/67:** De deadlines en 'spelregels' worden beschreven voor het aanmelden voor studiejaar 25/26. Dit loopt via Studielink. Deze kennis moet je paraat hebben in 6 vwo. Beantwoord de volgende vragen:

- a) Wat is de algemene en uiterste aanmelddeadline voor het hoger onderwijs wanneer je gebruik wilt maken van het toelatingsrecht (zie opdracht 5)?
1 mei.
- b) Wat is het doel van een studiekeuzecheck (ook wel matching genoemd)?
Samen onderzoeken of de opleiding echt bij je past.
- c) Kun je afgewezen worden bij een studiekeuzecheck?
Nee, deze is niet selectief.
- d) Wat is het verschil tussen een studiekeuzecheck en selectie?
Bij selectie moet je laten zien dat je bijzondere dingen kunt of weet. Je kunt aangenomen of afgewezen worden. Bij de studiekeuzecheck gaat het om de controle: denk je dat je kunt of weet wat er van je verwacht wordt? Zelfs als het advies negatief is, mag je starten.
- e) Voor hoeveel studies kun je je maximaal aanmelden bij Studielink?
Vier (je kunt die wel wijzigen).
- f) Wat is het verschil tussen 'vooropleidingseis' en een 'extra toelatingseis'?
Bij vooropleidingseisen gaat het om vakken in je pakket die je moet hebben om toegelaten te worden. Bij extra toelatingseisen gaat het om bijzondere dingen die moet kunnen of weten, of bepaalde talenten waarover je moet beschikken.
- g) Wie bepaalt de aanmelddatum voor een selectiestudie en waar vind je deze?
De instelling waar je de studie wilt volgen bepaalt deze zelf. Soms zijn er meerdere rondes. Kijk op de site van instelling!
- h) Wat betekent de term 'Numerus Fixus'?
Er is een maximum aantal plaatsen beschikbaar voor een bepaalde studie bij een bepaalde instelling.

- i) Waar kun je terugvinden of een studie een Numerus Fixus heeft?
Op de site van Studiekeuze123.
- j) Wat houdt 'decentrale selectie' in?
Dat de instelling zelf mag bepalen op welke manier er geselecteerd wordt. Denk aan een motivatiebrief, een online toets, meedoen aan een selectieactiviteit, het aanleveren van een portfolio, etc. Ook cijfers (de overgangslijst van 5 vwo) kunnen een rol spelen.
- k) Wat is de aanmelddeadline voor een studie met decentrale selectie?
15 januari.
- l) Wanneer weet je of geplaatst bent na decentrale selectie?
Uiterlijk 15 april.
- m) Voor hoeveel studies met een Numerus Fixus mag je aanmelden bij Studielink?
Twee, uitgezonderd de 'Big Five' (geneeskunde, tandheelkunde, fysiotherapie, mondzorgkunde en verloskunde). Hiervan mag je er maar één kiezen.

Als je te maken krijgt met decentrale selectie, bekijk dan goed de site van Studiekeuze123. Hier wordt alle informatie gedeeld.

12) **Vraag pagina 72/73:** Studeren kost geld. Je hebt hierbij recht op ondersteuning. En soms zelfs iets extra's.

Beantwoord de volgende vragen:

- a) Op welke onderdelen van de studiefinanciering heeft iedereen recht?
De basisbeurs, het reisproduct, de rentedragende lening en het collegegeldkrediet.
- b) Wat is het 'collegegeldkrediet'?
Een extra lening die je af kunt sluiten om specifiek om collegegeld te betalen.
- c) Hoe hoog is het collegegeld voor studiejaar 25/26 (www.duo.nl of QR-code)?
€ 2.601,00 euro voor een voltijdstudie. Echter: nieuwe eerstejaars betalen het eerste collegejaar de helft. Zie de site van DUO voor meer informatie en uitzonderingen.
- d) Wanneer wordt de lening (basisbeurs, studentenreisproduct en aanvullende beurs) een gift (prestatiebeurs)?
Wanneer je binnen 10 jaar een diploma haalt.
- e) Wat wordt er bedoeld met een 'aanvullende beurs'?
Dat is een extra beurs voor studenten waarvan het inkomen van de ouders niet toereikend is. Boven een bepaalde grens heb je daar geen recht op.
- f) Hoeveel tijd heb je om je studieschuld af te lossen?

g) Vanaf wanneer heb je recht op de Tegemoetkoming Scholieren?

TOT SLOT

Er staat nog veel meer informatie in de Studiekeuzespecial. Bijvoorbeeld over studeren in het buitenland of tips voor kamers. En wat als er bijzondere omstandigheden zijn en studeren niet vanzelf gaat? Of overweeg jij misschien een mbo-opleiding? En er zijn achtergrondartikelen, do's & dont's en heel veel inspiratie.

Ga op zoek naar wat voor jou persoonlijk belangrijk is.

Mooie thema's en onderwerpen voor een persoonlijk gesprek!